

Utrikeshandel. Varuexport och varuimport. Indextal för värden i fasta priser

Fjärde kvartalet 2001 och år 2001

Foreign Trade - Volume trends in exports and imports of goods

I korta drag

Varuimporten minskade mer än varuexporten

Den sämre konjunkturen i världsekonomin gav tydligt utslag i den svenska utrikeshandeln med varor under förra året. Efter en obruten uppgång i varuexporten år för år ända sedan år 1992 minskade den i volym (värde i fasta priser) under år 2001. Nedgången jämfört med år 2000 blev 4,2%. Nedgången har förstärkts under loppet av året. För tredje och fjärde kvartalet 2001 redovisas nedgångar i volym på 6,9 resp 6,7% jämfört med motsvarande kvartal året innan.

Varuimporten har ökat obrutet år för år ända sedan 1993 men vände - liksom varuexporten - nedåt under fjolåret. Jämfört med år 2000 blev minskningen 6,3%. Nedgången under tredje och fjärde kvartalet var kraftig; 12,3 resp 9,9 % jämfört med motsvarande kvartal år 2000.

Exporten av elektrovaror minskade 25%

En studie av exportens utveckling i volym (värde i fasta priser) för olika sektorer (se tabell 1) visar att exporten av *skogsvaror* under år 2001 minskade med 2% jämfört med året innan. Inom sektorn ökade pappersmassan i volym medan pappersexporten minskade. Trävaruexporten ökade svagt.

Mineralvarorna (inkl metaller) ökade med 1% - inom sektorn ökade stålexporten medan järnmalm minskade. Exporten av *kemivaror*, som ökade hela 10%, drogs upp av en kraftigt ökad läkemedelsexport. *Energivarorna* minskade 5%, mycket beroende på en klar nedgång i exporten av oljeprodukter.

För det dominerande området i svensk export – *verkstadsvaor* – noteras en nedgång på 10% efter ett kraftigt fall i exporten av elektrovaror (inkl IT, telekom) och en svag nedgång i exporten av vägfordon, inkl delar. Vägfordonsexporten visade dock en klar förbättring under fjärde kvartalet, jämfört med motsvarande kvartal året innan. För övriga varor (livsmedel, tekovaror, möbler m.m.) ökade exporten med 7%.

Statistiska centralbyrån
Statistics Sweden

Lars Malmberg, SCB, tfn 08-506 946 29. lars.malmberg@scb.se

Statistiken har producerats av SCB, som ansvarar för officiell statistik inom området.

ISSN 1404-5850 Serie HA – Handel med varor och tjänster. Utkom den 21 mars 2002.
Tidigare publicering: Se avsnittet Fakta om statistiken.
Utgivare av Statistiska meddelanden är Svante Öberg, SCB.

Importen - verkstadsvaror och energivaror minskade

Importen av *skogsvaror* minskade med 3% i volym under år 2001 – jämfört med år 2000 - medan *mineralvarorna* höll i stort oförändrad volym. Se vidare tabell 2. Inom *kemivarorna* var utvecklingen för flera produktområden klart negativ men hela sektorns import ökade trots detta svagt beroende på en kraftig ökning för läkemedel. *Energivarorna* minskade 8% efter en klar nedgång i importen av råolja – även oljeproduktimporten minskade något. Inom *verkstadsvarorna* - som minskade hela 12% i volym - kan noteras kraftiga nedgångar för elektrovaror (inkl IT, telekom) och vägfordon på 18 resp 11%. *Övriga varor* (livsmedel, tekovaror, möbler m.m.) ökade i volym med 3%.

Innehåll

Tabeller	4
Teckenförklaring	4
1. Export. Volym- och värdeutveckling för viktiga varuområden	4
2. Import. Volym- och värdeutveckling för viktiga varuområden	5
3. Volym- och värdeutveckling enligt Main Industrial Groupings	6
4. Exportens volymutveckling för varor enligt Prod-SNI 97. Basår 1990=100.	7
5. Importens volymutveckling för varor enligt Prod-SNI 97. Basår 1990=100.	8
6. Exportens volym- och värdeutveckling på huvudgrupper enligt SITC, Rev. 3	9
7. Importens volym- och värdeutveckling på huvudgrupper enligt SITC, Rev. 3	10
Fakta om statistiken	11
Detta omfattar statistiken	11
Definitioner och förklaringar	11
Så görs statistiken	11
Statistikens tillförlitlighet	12
Bra att veta	13
Annan statistik	13
In English	14
Summary	14
Sharp decrease in both exports and imports of goods	14
List of tables	15
List of terms	15

Tabeller

Teckenförklaring

Explanation of symbols

0	Mindre än 0,5	Less than 0.5
0,0	Mindre än 0,05	Less than 0.05
..	Uppgift inte tillgänglig eller för osäker för att anges	Data not available

1. Export. Volym- och värdeutveckling för viktiga varuområden

1. Exports. Volume- and value trends by important commodity groups

	Förändring % från motsvarande period året innan				
	Volym År 00	Volym 3kv 01	Volym 4kv 01	Volym 1-4kv 01	Värde 1-4 kv 01
Totalt	11,3	-6,9	-6,7	-4,2	-2,0
Skogsvaror	3,6	1,6	1,8	-1,5	2,5
Trävaror	5,9	5,3	5,7	0,6	-0,1
Pappersmassa	0,7	14,6	12,8	6,2	-10,1
Papper	4,3	-3,7	-2,7	-4,5	6,9
Mineralvaror	9,1	-3,7	-3,8	1,3	4,2
Järnmalm	19,2	-18,0	-25,5	-16,8	-7,7
Stål	8,1	1,3	-1,7	3,3	4,3
Övriga metaller	6,7	-13,8	-1,7	1,6	8,1
Kemivaror mm	7,8	9,8	0,4	9,6	14,4
Grundämnen, föreningar	-0,7	-2,8	-16,0	-6,1	3,2
Läkemedel	10,5	15,1	1,4	15,5	19,6
Plaster	10,8	-2,7	-2,2	-0,5	3,4
Energivaror	-2,3	-5,6	2,9	-4,7	-1,2
Oljeprodukter	3,7	-14,1	-2,3	-9,2	-8,4
Verkstadsprodukter	15,5	-14,5	-12,6	-9,9	-9,4
Metallarbeten	8,4	-4,8	-5,8	-1,3	4,9
Maskiner	8,9	2,1	-2,0	1,5	4,2
Elektrovaror inkl IT, telekom	26,2	-32,6	-33,7	-25,4	-29,8
Vägfordon	6,4	0,6	9,1	-1,5	2,6
Personbilar	10,6	9,6	34,6	3,4	7,9
Lastbilar o.dyl.	16,0	-19,8	-18,2	-11,6	-5,8
Bildelar och tillbehör	-6,8	-0,5	-4,3	-3,8	-0,9
Övriga transportmedel	15,3	-26,1	48,2	14,1	20,2
Instrument, optiska varor	15,3	3,4	7,1	7,7	14,4
Övriga varor	6,7	3,3	6,9	6,6	12,0
Livsmedel	15,0	11,2	0,6	11,4	18,0
Tekovaror, skor	5,8	4,9	2,7	3,2	7,4
Möbler	9,7	-3,8	-8,0	-1,7	-0,5

2. Import. Volym- och värdeutveckling för viktiga varuområden

2. Volume- and value trends by important commodity groups

	Förändring % från motsvarande period året innan				
	Volym År 00	Volym 3kv 01	Volym 4kv 01	Volym 1-4kv 01	Värde 1-4 kv 01
Totalt	11,9	-12,3	-9,9	-6,3	-2,9
Skogsvaror	13,1	-6,2	-6,9	-3,4	-1,1
Mineralvaror	2,5	-0,3	-4,3	-0,3	-0,9
Stål	-0,1	-4,7	0,3	0,2	-2,3
Övr. metaller	-1,0	-0,5	-14,6	-6,2	-6,1
Malmer, stålskrot	28,4	11,9	7,3	3,9	1,1
Kemivaror	1,2	-2,3	0,4	1,6	9,3
Grundämnen, föreningar	-7,1	-16,6	9,2	-3,3	8,0
Läkemedel	1,2	12,0	13,8	14,9	19,3
Plaster	6,7	-5,8	-12,3	-3,4	0,1
Gummi, gummirvaror	5,3	-3,8	-8,6	-1,8	3,1
Energivaror	4,7	-23,0	6,1	-8,2	-9,4
Råolja	7,4	-27,4	0,6	-10,6	-13,7
Oljeprodukter	-9,5	-15,8	22,4	-2,9	-5,3
Verkstadsvaror	19,5	-20,4	-17,5	-12,1	-8,7
Metallarbeten	11,4	-3,0	-10,0	-1,0	4,9
Maskiner	12,4	-10,1	-13,8	-5,4	1,1
Elektrovaror inkl IT, tele- kom	30,4	-30,6	-25,5	-18,4	-18,6
Vägfordon	10,8	-17,0	-14,3	-11,1	-5,6
Personbilar	1,2	-27,3	-24,7	-24,1	-19,7
Bildelar och tillbehör	22,7	-8,1	-7,2	-0,7	6,6
Övriga transportmedel	23,6	-23,2	39,7	-19,2	-18,4
Övriga verkstadsvaror	9,3	-6,1	-9,0	-0,7	7,7
Övriga varor	4,7	1,9	-0,9	3,1	8,2
Livsmedel o.dyl.	1,9	5,4	5,4	6,6	13,4
Tekovaror, skor	7,4	-3,1	-9,9	-2,1	2,7
Möbler	10,4	7,8	1,3	3,1	6,4

3. Volym- och värdeutveckling enligt Main Industrial Groupings**3. Volume- and value trends by Main Industrial Groupings**

	Förändring % från motsvarande period året innan				
	Volym År 00	Volym 3kv 01	Volym 4kv 01	Volym 1-4kv 01	Värde 1-4 kv 01
EXPORT					
Totalt	11,3	-6,9	-6,7	-4,2	-2,0
Insatsvaror	4,9	-2,2	-3,0	-1,6	2,0
Energivaror inkl uran	-7,5	-4,6	10,9	-3,6	-0,3
Övriga insatsvaror	5,7	-2,2	-3,9	-1,4	2,2
Investeringsvaror	15,2	-15,2	-11,0	-9,6	-8,9
Konsumtionsvaror	16,5	1,9	-2,0	2,9	4,8
Varaktiga	27,3	-10,4	-18,6	-11,5	-14,1
Icke varaktiga	8,5	11,6	10,5	14,5	20,1
Övriga varor	29,1	1,6	-27,0	0,2	11,2
IMPORT					
Totalt	11,9	-12,3	-9,9	-6,3	-2,9
Insatsvaror	11,3	-15,5	-10,4	-8,6	-5,1
Energivaror inkl uran	3,3	-23,2	6,6	-8,4	-9,5
Övriga insatsvaror	12,7	-14,4	-13,2	-8,7	-4,1
Investeringsvaror	14,6	-15,0	-12,4	-8,6	-6,1
Konsumtionsvaror	10,7	-2,2	-3,9	2,6	6,8
Varaktiga	24,5	-14,3	-15,8	-4,1	-2,3
Icke varaktiga	4,3	3,9	3,3	6,1	11,7
Övriga varor	0,3	-4,4	-9,2	-4,0	1,2

4. Exportens volymutveckling för varor enligt Prod-SNI 97. Basår 1990=100.

4. Volume trends for exports by commodities according to Prod-SNI 97. 1990=100

SNI-Kod	Prod-SNI 97	Volymindex 1990 = 100				
		2000	2001	2 kv 2001	3 kv 2001	4 kv 2001
	Totalt	213	205	207	189	213
01,02,05	Varor fr jord- o skogsbruk, jakt, fiske	235	239	306	176	218
10,11,12	Stenkol, råolja, naturgas, uranmalm	187	205	323	131	161
13-14	Malmer, mineraler	124	101	111	102	96
13.1	Järnmalm	125	104	115	103	99
15-36	Tillverkningsindustrivaror	218	208	210	192	218
15-16	Livsmedel, dryckesvaror, tobaksvaror	233	266	258	273	285
17-19	Textilvaror, kläder, lädervaror	165	170	158	176	172
20	Trä, trävaror (ej möbler)	209	208	216	190	220
20.1	Sågade och hyvlade trävaror	195	196	206	180	207
21	Massa, papper, pappersvaror	134	131	131	132	133
21.11	Massa	110	117	118	126	121
21.12	Papper, pappersvaror	136	130	129	128	130
22	Förlagsprodukter, grafiska produkter	316	433	280	313	727
23	Oljeprodukter, bränslen
24	Kemikalier, kemiska produkter	248	274	283	260	279
24.4	Läkemedel, läkemedelskemikalier	396	458	461	428	484
25	Gummi- och plastvaror	207	207	222	199	196
26	Icke-metalliska mineraliska produkter	158	160	160	151	171
27	Metaller	173	179	193	152	174
27.1-27.3	Järn och stål, ferrolegeringar	173	180	198	152	172
27.4	Andra metaller än järn	172	178	180	152	179
28	Metallvaror; ej maskiner och apparater	145	145	147	134	149
29	Maskiner; ej kontorsmaskiner/datorer	143	146	147	138	155
30-33	Elektriska maskiner, IT, telekom m.m.	577	449	441	407	454
30	Kontorsmaskiner och datorer	60	66	63	63	78
31	Andra elektriska maskiner och artiklar	267	268	281	245	276
32	Teleprodukter	1493	985	951	893	939
33	Precisions- och optiska instrument, ur	207	217	214	195	248
34	Motorfordon	170	166	170	143	193
35	Andra transportmedel	159	165	166	132	144
36	Möbler, sportartiklar, leksaker m.m.	195	194	189	177	211
40	El, gas, ånga och hetvatten
74,92,93	Övrigt	8	7	7	7	7

5. Importens volymutveckling för varor enligt Prod-SNI 97. Basår 1990=100.

5. Volume trends for imports by commodities according to Prod-SNI 97. 1990=100

SNI-kod	Prod-SNI 97	Volymindex 1990=100				
		2000	2001	2 kv 2001	3 kv 2001	4 kv 2001
	Totalt	170	159	159	145	164
01,02,05	Varor fr jord- o skogsbruk, jakt, fiske	138	134	139	125	133
10,11,12	Stenkol, råolja, naturgas, uranmalm	120	109	108	97	115
13-14	Malmer, mineraler	125	136	131	143	114
13.1	Järnmalm	143	165	149	87	154
15-36	Tillverkningsindustrivaror	176	165	165	150	171
15-16	Livsmedel, dryckesvaror, tobaksvaror	155	168	170	166	181
17-19	Textilvaror, kläder, lädervaror	104	102	86	116	89
20	Trä, trävaror (ej möbler)	134	150	155	139	149
20.1	Sågade och hyvlade trävaror	185	197	202	174	202
21	Massa, papper, pappersvaror	186	178	174	173	186
21.11	Massa	185	205	201	222	214
21.12	Papper, pappersvaror	188	162	159	150	170
22	Förlagsprodukter, grafiska produkter	183	191	193	163	228
23	Oljeprodukter, bränslen	82	80	82	82	91
24	Kemikalier, kemiska produkter	177	181	188	163	187
24.4	Läkemedel, läkemedelskemikalier	265	304	308	290	304
25	Gummi- och plastvaror	141	140	142	128	141
26	Icke-metalliska mineraliska produkter	97	103	106	96	102
27	Metaller	160	156	164	142	154
27.1-27.3	Järn och stål, ferrolegeringar	179	177	189	160	176
27.4	Andra metaller än järn	134	126	132	116	123
28	Metallvaror; ej maskiner och apparater	121	120	123	111	123
29	Maskiner; ej kontorsmaskiner/datorer	119	116	120	103	117
30-33	Elektriska maskiner, IT, telekom m.m.	371	309	303	259	314
30	Kontorsmaskiner och datorer	480	495	445	392	604
31	Andra elektriska maskiner och artiklar	217	181	180	158	181
32	Teleprodukter	569	392	392	327	350
33	Precisions- och optiska instrument, ur	173	175	183	154	176
34	Motorfordon	168	149	148	126	167
35	Andra transportmedel	116	98	92	99	110
36	Möbler, sportartiklar, leksaker m.m.	144	151	147	138	165
40	El, gas, ånga och hetvatten
74,92,93	Övrigt	15	8	6	14	5

6. Exportens volym- och värdeutveckling på huvudgrupper enligt SITC, Rev. 3**6. Volume- and value trends for exports by sections of the SITC, Rev.3**

	Totalt	Livsmedel o dyl	Råvaror, utom bränslen	Bränslen o dyl	Kemiska produkter	Halv- fabrikat	Maskiner, transport- medel	Övriga färdiga varor
1990=100	SITC 0-9	SITC 0+1	SITC 2+4	SITC 3	SITC 5	SITC 6	SITC 7	SITC 8+9
Värdeindex								
1991	98	95	88	104	112	98	97	99
1992	96	90	88	100	118	95	95	94
1993	114	105	103	127	152	108	114	109
1994	139	144	124	115	176	131	144	125
1995	167	193	146	115	201	157	177	152
1996	167	210	119	154	197	149	186	154
1997	186	261	141	159	223	158	208	170
1998	199	264	132	126	246	166	230	182
1999	206	276	130	160	266	164	241	190
2000	234	304	160	259	296	183	272	203
2001	230	360	153	256	340	194	241	227
3kv 2000	223	310	152	270	279	175	255	195
4kv 2000	254	347	170	286	330	191	295	228
1kv 2001	234	327	157	248	336	200	251	222
2kv 2001	233	364	160	284	350	199	243	211
3kv 2001	212	359	142	262	325	183	216	208
4kv 2001	239	388	153	230	351	194	253	266
Volymindex								
1991	98	98	103	100	111	99	94	95
1992	99	92	111	114	122	101	92	91
1993	108	101	125	121	143	107	101	100
1994	127	132	131	113	160	124	126	112
1995	142	167	132	109	161	125	152	127
1996	150	183	133	130	171	130	165	129
1997	166	227	145	132	192	142	183	142
1998	181	225	141	130	211	146	208	154
1999	192	239	141	134	227	149	227	160
2000	213	277	150	131	247	158	263	170
2001	205	309	150	125	271	157	234	181
3kv 2000	203	273	138	132	234	149	250	163
4kv 2000	229	321	151	126	274	159	286	188
1kv 2001	209	293	143	118	272	163	243	181
2kv 2001	207	320	156	127	279	162	235	170
3kv 2001	189	303	147	124	256	146	210	165
4kv 2001	213	322	155	130	275	156	246	208

7. Importens volym- och värdeutveckling på huvudgrupper enligt SITC, Rev. 3

7. Volume- and value trends for imports by sections of the SITC, Rev.3

	Totalt	Livsmedel o dyl	Råvaror, utom bränslen	Bränslen o dyl	Kemiska produkter	Halv- fabrikat	Maskiner, transport- medel	Övriga färdiga varor
1990=100	SITC 0-9	SITC 0+1	SITC 2+4	SITC 3	SITC 5	SITC 6	SITC 7	SITC 8+9
Värdeindex								
1991	93	106	93	91	100	89	89	99
1992	90	109	96	86	100	85	84	98
1993	103	129	103	104	124	95	97	105
1994	123	157	134	102	147	119	121	117
1995	142	153	167	99	170	142	151	120
1996	139	162	131	131	156	127	149	114
1997	155	180	154	133	170	139	171	127
1998	168	196	165	98	186	152	195	142
1999	175	206	166	117	202	151	201	148
2000	206	212	203	206	209	170	239	161
2001	200	240	205	187	230	173	214	170
3kv 2000	201	205	202	233	196	158	229	164
4kv 2000	225	232	207	222	222	185	266	174
1kv 2001	209	223	212	188	232	180	232	177
2kv 2001	201	244	215	201	239	179	212	158
3kv 2001	184	232	201	183	209	160	185	171
4kv 2001	206	261	191	176	239	175	224	174
Volymindex								
1991	93	101	96	98	102	89	89	96
1992	92	106	102	104	108	87	85	95
1993	95	107	99	105	125	89	87	92
1994	109	120	116	108	136	105	106	98
1995	118	111	129	103	135	112	130	96
1996	121	124	115	120	138	107	136	95
1997	134	129	130	119	139	118	157	108
1998	147	134	144	112	150	128	180	118
1999	152	142	152	102	165	129	185	121
2000	170	147	165	107	166	137	224	129
2001	159	156	162	98	169	136	193	130
3kv 2000	165	145	162	119	156	128	214	132
4kv 2000	182	159	160	101	173	147	247	136
1kv 2001	169	148	167	98	174	142	214	139
2kv 2001	159	157	170	98	175	140	192	122
3kv 2001	145	152	159	91	152	125	166	130
4kv 2001	164	168	151	107	175	137	201	130

Fakta om statistiken

Detta omfattar statistiken

Statistikens syfte är att för olika varuområden och totalt redovisa utvecklingen för den svenska varuexportens och varuimportens värden i fasta priser (*volymutvecklingen*), varmed avses värdeförändringen rensad för prisförändringar. Beräkningarna görs kvartalsvis.

Definitioner och förklaringar

Volymutvecklingen är värdeförändringen rensad för prisförändringar. Beräkningen görs enligt Laspeyres indexformel. Vid sidan av volymutvecklingen redovisas i vissa tabeller även *värdeutvecklingen*, varmed här avses värdeförändringen mätt i löpande priser (prisförändringarna slår igenom på värdet).

Uppgifterna redovisas endera som procentuella förändringar från motsvarande period föregående år eller i form av indextal med basåret 1990=100. Uppgifter redovisas dels för kvartal, dels för ackumulerade kvartal under resp år och dels för år. Säsongrensade uppgifter redovisas inte i nuläget.

Uppgifter redovisas för olika varuområden enligt olika internationellt vedertagna varuklassificeringssystem. Uppgifter redovisas enligt SITC (Standard International Trade Classification) som är en av FN rekommenderad varunomenklatur för handelsändamål och Prod-SNI 97 som är en svensk produktorienterad påbyggnad av NACE, en av EU-länderna vedertagen indelning i branschkatgorier. Uppgifter redovisas även enligt Main Industrial Groupings, en av EU-länderna vedertagen indelning som syftar på varornas huvudsakliga användningsområde.

Revideringar av uppgifter för aktuellt och närmast föregående år förekommer regelmässigt beroende på löpande rättningar/tillägg i bakomliggande utrikeshandelsstatistik med värden i löpande priser. Revideringar av uppgifter om prisutveckling kan förekomma i enstaka fall.

Så görs statistiken

Beräkningarna bygger på två ingångsmaterial, dels utrikeshandelsstatistikens uppgifter över varuexportens och varuimportens värden för olika varugrupper (i löpande priser), dels statistiken över export- och importprisutvecklingen för olika varugrupper som tas fram inom ramen för SCB:s beräkningar över prisindex i producent- och importled och som beskriver den genomsnittliga prisutvecklingen per månad på svensktillverkade varor totalt och fördelat på hemmamarknad och export samt på importerade varor.

Utrikeshandelsstatistikens värden i löpande priser

Statistiken omfattar alla fysiska varuleveranser mellan Sverige och andra länder. För företag som har *varuhandel med länder utanför EU* används uppgifter ur de exportanmälningar och importdeklarationer som företagen lämnar till tullverket i samband med ut-/införsel av varor. Den delen av varuhandeln svarade för ca 45% och 34% av värdet för den totala varuexporten resp varuimporten under år 2001. Totala värdet för *varuhandeln med EU-länder* är beräknat med hjälp av två dataunderlag. Det huvudsakliga (ca 96% av exporten och ca 93% av importen) underlaget är direkt insamlade månadsvisa uppgifter från företag som har en årlig utförsel eller införsel av varor med EU om minst 1,5 milj kr. Datainsamlingen genomförs av SCB och är utformad som en särskild statistisk undersökning - Intrastat. Undersökningen har ett svarsbortfall genom att vissa uppgiftsskyldiga företag ej har lämnat uppgifter. Värdet av varuhandeln för svarsbortfallet och ej uppgiftsskyldiga företag uppskattas genom att använda uppgifter från momsdeklarationen. Dessa avser totala värdet av varuförvärv resp varu-

leveranser i handeln med EU, som företaget deklarerar för varje månad, som med statistisk metod av SCB fördelas ut på olika varuområden.

Uppgifterna i utrikeshandelsstatistiken redovisas på mest detaljerade nivå i form av varugrupper enligt den s.k. KN-nomenklaturen, en produktindelning som används gemensamt av alla EU-länder och som bygger på den internationellt använda HS-nomenklaturen för tulländamål.

Beräkningar av export- och importprisindex

Populationen utgörs av alla transaktioner avseende producenters försäljning av svensktillverkade varor respektive importörers köp av varor från utlandet. Indexberäkningarna baseras på månatliga prisuppgifter avseende ett urval av representantvaror. Urvalsstorleken är cirka 1000 varor för exportmarknaden och cirka 1300 för importen. Prisuppgiften för varan ska avse över tiden jämförbara transaktioner, och inte påverkas av kvalitetsförändringar eller förändringar av andra prisbestämmande faktorer som t.ex. leveransvillkor och leveransstorlek.

Beräkningsgång

Vid den kvartalsvisa beräkningen av varuexportens och varuimportens volymutveckling jämförs det aktuella kvartalet – uppräknat till helårsnivå – med närmast föregående helår. För varje varugrupp enligt KN-nomenklaturen (den mest detaljerade varugrupsindelningen i utrikeshandelsstatistiken; ca 10 500 varugrupper) beräknas kvartalets värde i föregående års genomsnittspris genom att dividera kvartalets värde i löpande priser med prisutvecklingen mellan perioderna. Prisutvecklingen beräknas för resp varugrupp på ett av två sätt. Endera med hjälp av direktinsamlade data om prisutvecklingen för varugruppen enligt KN eller också med hjälp av beräkningar av branschens prisutveckling där denna appliceras på varugruppen i fråga.

På basis av framräknade uppgifter för varje varugrupp i KN avseende kvartalets värde i löpande priser, kvartalets värde i föregående års priser och föregående års värde i löpande priser bildas för olika summeringar av KN-varugrupper (grupper enligt SITC och Prod-SNI) värdeindex, prisindex (enligt Paasches formel) samt - med utgångspunkt från framräknade värdeindex och prisindex - volymindex (enligt Laspeyres formel) för kvartalet jämfört med föregående helår.

I nästa steg beräknas indextalen i en kedjeindexserie med basåret 1990 (1990=100) där volym- och värdeindextalen för den aktuella perioden jämfört med föregående helår kedjas ihop med motsvarande indextal för de tidigare helåren jämförda med resp föregående helår tillbaka till år 1990. Indextalen med basår 1990 är alltså s.k. kedjeindex, vilka beräknats som produkten av årsvisa indexlänkar. För att få fram utvecklingen under ackumulerade kvartal och helår beräknas det aritmetiska genomsnittet av volymindexarna och värdeindexarna för de ingående kvartalen. Ur den kedjade serien kan sedan jämförelser göras mellan t.ex. första kvartalet år t och första kvartalet år t-1, år t jämfört med år t-3 osv.

Statistikens tillförlitlighet

Beträffande utrikeshandelsstatistikens och export- och importprisindexberäkningarnas tillförlitlighet – se Fakta om statistiken i HA 22 SM resp PR 10 SM, vilka utges av SCB.

Direktinsamlade uppgifter rörande prisutvecklingen finns att tillgå endast för cirka 10% av de 10 500 varugrupperna enligt KN-nomenklaturen, för vilka volymutvecklingen beräknas i det initiala skedet i beräkningarna. Utöver de svårigheter som finns att mäta prisutvecklingen för en varugrupp i KN med hjälp av någon/några få representantvaror måste därmed i beräkningarna göras en bedömning hur prisutvecklingen ska uppskattas för de KN-varugrupper för vilka direktinsamling av prisuppgifter ej sker.

KN-nomenklaturen ändrar i viss grad sina indelningar från ett år till ett annat vilket kan skapa olika svårigheter vid beräkningar av prisutvecklingen.

Bra att veta

Beräkningarna över varuexportens och varuimportens volymutveckling ingår som underlag i nationalräkenskapernas kvartalsvisa beräkningar av BNP (bruttonationalprodukten). Uppgifterna som redovisas i HA23SM skiljer sig ibland något från de uppgifter om varuexport och varuimport som redovisas i nationalräkenskapernas beräkningar. Detta beror dels på olika definitioner och avgränsningar av varuexport- och varuimportbegreppen i utrikeshandelsstatistiken och nationalräkenskaperna, dels på att nationalräkenskaperna ibland redovisar uppgifter för ett kvartal innan den fullständiga utrikeshandelsstatistiken för kvartalet är färdig, varvid olika typer av uppskattade värden används. Det kan även förekomma att nationalräkenskaperna ibland gör andra justeringar beroende på problem med att få beräkningarna av BNP från användningssidan och produktionssidan att stämma överens. Sådana justeringar kan gälla såväl prisutveckling som värden i löpande priser.

Annan statistik

Mer information om statistiken och dess kvalitet ges i en särskild Beskrivning av statistiken på SCB:s webbplats, www.scb.se.

In English

Summary

Sharp decrease in both exports and imports of goods

Swedish foreign trade in goods during 2001 clearly reflected the weakened world economy. After an unbroken increase in **exports** each year since 1992, volume (i.e., value in constant prices) decreased during 2001. Exports decreased by 4.2% compared to year 2000. The downturn became stronger during the course of the year. Volume decreased by 6.9% in the third quarter of 2001 and by 6.7% in the fourth quarter, compared with the corresponding quarter in the previous year.

Imports of goods had increased each year since 1993, but, like exports, turned downwards last year. The decrease was 6.3% compared to year 2000. The decrease was particularly strong during the third and fourth quarters (12.3% and 9.9% in the respective quarter) compared with the corresponding quarter in 2000.

A study of the development of the volume of **exports** (measured in constant prices) in different sectors shows that exports of *forest products* decreased by 2% in 2001 compared with the previous year. Within this sector, the volume of pulp exports increased while the export of paper decreased. Exports of timber increased slightly. *Mineral products* (including metals) increased by 1%. Within the sector, steel exports increased while iron ore exports decreased. Exports of *chemical products*, which increased by 10%, were affected by a sharp increase in exports of pharmaceuticals. *Energy products* decreased by 5%, mainly due to a clear decline in the export of petroleum products. Engineering products, the dominant area in Swedish exports, decreased 10% after a sharp decline in the export of electrical products (including IT and telecommunications), and a slight decline in exports of vehicles, including vehicle parts. Vehicle exports clearly improved during the fourth quarter, however, compared to the fourth quarter of the previous year. Exports of *other goods* (food, textiles and ready-made clothing, furniture, etc.) increased by 7%.

Imports of *forest products* decreased in volume by 3% during 2001, compared with 2000, while the volume of imports of *mineral products* remained basically unchanged. The development for several product areas within *chemical products* was clearly negative, but imports for the entire sector increased due to a large increase in pharmaceuticals. *Energy products* decreased 8% due to lower imports of crude oil. Imports of oil products also decreased somewhat. *Engineering products* decreased in volume by a full 12%, including sharp declines for electrical products (including IT and telecommunications) by 18% and vehicles by 11%. *Other products* (food, textiles and ready-made clothing, furniture, etc.) increased in volume by 3%.

List of tables

Explanation of symbols	4
1. Exports. Volume- and value trends by important commodity groups	4
2. Volume- and value trends by important commodity groups	5
3. Volume- and value trends by Main Industrial Groupings	6
4. Volume trends for exports by commodities according to Prod-SNI 97. 1990=100	7
5. Volume trends for imports by commodities according to Prod-SNI 97. 1990=100	8
6. Volume- and value trends for exports by sections of the SITC, Rev.3	9
7. Volume- and value trends for imports by sections of the SITC, Rev.3	10

List of terms

Förändring %	Change %
Total	Total
Värde	Value
Varugrupp	Commodity group